

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

КАФЕДРА СТАТИСТИКИ

**«СТАТИСТИКА – ІНСТРУМЕНТ СОЦІАЛЬНО-
ЕКОНОМІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ»**

ЗБІРНИК НАУКОВИХ СТУДЕНТСЬКИХ ПРАЦЬ

ВИПУСК 4

Частина III

**Одеса
2018**

УДК 311
ББК 60.6

Статистика – інструмент соціально-економічних досліджень: збірник наукових студентських праць. Випуск 4. Частина III. – Одеса, ОНЕУ. – 2018. – 196 с.

Автори:

Вітковська К. В. – к.е.н., доцент кафедри статистики Одеського національного економічного університету,

Ольвінська Ю. О. – к.е.н., доцент кафедри статистики Одеського національного економічного університету,

Самотоєнкова О. В. – к.е.н., доцент кафедри статистики Одеського національного економічного університету,

Тарасова К. І. – к.е.н., викладач кафедри статистики Одеського національного економічного університету,

Антоненко К. Е. – студентка фінансово-економічного факультету Одеського національного економічного університету,

Барон Г. І. – студентка фінансово-економічного факультету Одеського національного економічного університету,

Бойчева О. П. – студентка обліково-економічного факультету Одеського національного економічного університету,

Бурлаєва В. С. – студентка обліково-економічного факультету Одеського національного економічного університету,

Варналій А. О. – студентка обліково-економічного факультету Одеського національного економічного університету,

Калантарчук Т. І. – студентка обліково-економічного факультету Одеського національного економічного університету,

Качкалова Л. Ю. – студентка фінансово-економічного факультету Одеського національного економічного університету,
Лузанова К. А. – студентка фінансово-економічного факультету Одеського національного економічного університету,
Любович А. А. – студентка обліково-економічного факультету Одеського національного економічного університету,
Манєва К. П. – студентка обліково-економічного факультету Одеського національного економічного університету,
Мілева Т. Д. – студентка фінансово-економічного факультету Одеського національного економічного університету,
Мітішова І. С. – студентка фінансово-економічного факультету Одеського національного економічного університету,
Москаленко К. С. – студентка фінансово-економічного факультету Одеського національного економічного університету,
Мотовіліна Г. В. – студентка фінансово-економічного факультету Одеського національного економічного університету,
Негруль Д. А. – студент фінансово-економічного факультету Одеського національного економічного університету,
Пархоменко Л. В. – студентка фінансово-економічного факультету Одеського національного економічного університету,
Поповська А. О. – студентка факультету міжнародної економіки Одеського національного економічного університету,
Саблістюк О. О. – студентка фінансово-економічного факультету Одеського національного економічного університету,
Стародубцева Т. В. – студентка обліково-економічного факультету Одеського національного економічного університету,
Тутов В. О. – студент фінансово-економічного факультету Одеського національного економічного університету,
Унтілов В. В. – студент обліково-економічного факультету Одеського національного економічного університету,
Чорний Є. В. – студент фінансово-економічного факультету Одеського національного економічного університету,
Шишацька В. А. – студентка фінансово-економічного факультету Одеського національного економічного університету,
Шувера О. О. – студентка факультету міжнародної економіки Одеського національного економічного університету

У збірнику наводяться результати дослідження студентів та викладачів кафедри статистики щодо застосування сучасних статистичних методів для оцінки соціально-економічних процесів у деяких країнах світу, в Україні та окремих регіонах. Висновки та рекомендації авторів можуть бути корисними для викладачів, аспірантів і студентів, які займаються аналізом процесів, що відбуваються в суспільстві та економіці країни.

© колектив авторів, 2018

ЗМІСТ

Варналій А.О., Самотоєнкова О.В. Аналіз середньої заробітної плати в Україні за видами економічної діяльності.....	7
Любович А.А., Ольвінська Ю.О. Аналіз середньої освіти в Україні.....	14
Калантарчук Т.І., Ольвінська Ю.О. Статистичний аналіз показників навколишнього середовища.....	21
Бурлаєва В.С., Ольвінська Ю.О. Статистичний аналіз захворюваності населення України.....	28
Бойчева О.П., Вітковська К.В. Статистичне дослідження рівня життя населення.....	33
Калантарчук Т.І., Ольвінська Ю.О. Статистичний аналіз забору води з природних водних об'єктів в Україні та Одеській області.....	41
Шувера О.О., Тарасова К.І. Статистичний аналіз народжувальності в Україні	45
Поповська А.О., Тарасова К.І. Статистика сортування, переробки та вторинного використання відходів в Україні	53
Бойчева О.П., Самотоєнкова О.В. Сучасний стан фондового ринку України	58
Стародубцева Т.В., Самотоєнкова О.В. Статистичний аналіз ринку зерна в Україні	64
Варналій А.А., Самотоєнкова Е.В. Развитие рынка информационных услуг в Украине	69
Манєва К.П., Самотоєнкова О.В. Динаміка та структура споживчих товарів в Україні	77
Унтілов В.В., Самотоєнкова О.В. Сучасний стан ринку енергоресурсів в Україні	86
Калантарчук Т.І., Самотоєнкова О.В. Особливості розвитку ринку інновацій в Україні	92
Любович А.А., Самотоєнкова О.В. Аналіз первинного ринку нерухомості в Україні	97
Негруль Д.А., Ольвінська Ю.О. Особливості кредитування малого бізнесу в Україні	104

Тутов В.О., Ольвінська Ю.О. Проблеми та перспективи функціонування ринку дорогоцінних каменів	109
Качкалова Л.Ю., Саблюк О.А., Ольвінська Ю.О. Тенева економіка України	115
Унтілов В.В., Ольвінська Ю.О. Статистичний аналіз рівня доходів населення України	121
Бойчева О.П., Ольвінська Ю.О. Сучасний стан житлового фонду України	128
Барон Г.І., Ольвінська Ю.О. Сучасний стан державного регулювання конкуренції та монополізації ринку в Україні	133
Шишацька В.А., Ольвінська Ю.О. Статистичний аналіз демографічної ситуації в Україні	137
Мілева Т.Д., Ольвінська Ю.О. Статистичний аналіз економічного розвитку Індії	142
Пархоменко Л.В., Москаленко Е.С., Ольвінська Ю.О. Статистический анализ ресурсов и расходов домохозяйств	147
Лузанова К.А., Ольвінська Ю.О. Сучасний стан та перспективи розвитку ринку послуг України	152
Чорний Є.В., Ольвінська Ю.О. Страховий ринок України: проблеми та перспективи розвитку	158
Мітішова І.С., Ольвінська Ю.О. Статистичний аналіз доходів державного бюджету України	164
Мотовіліна Г.В., Ольвінська Ю.О. Статистичний аналіз ринку праці в Україні	172
Негруль Д.А., Ольвінська Ю.О. Статистичний аналіз зносу основних засобів в Україні	179
Антоненко К.Э., Ольвінська Ю.О. Анализ проблем налоговой системы Украин	185
Вітковська А.А., Ольвінська Ю.О. Використання статистичних методів у маркетингових дослідженнях	191

СУЧАСНИЙ СТАН ФОНДОВОГО РИНКУ УКРАЇНИ

Бойчева О. П.¹, Самотоєнкова О. В.²

¹ – студент, кафедра статистики,

² – канд. екон. наук, доцент, кафедра статистики
Одеський національний економічний університет, м. Одеса

АНОТАЦІЇ

Бойчева О. П., Самотоєнкова О. В. Сучасний стан фондового ринку України. У статті проведено аналіз тенденцій сучасного етапу розвитку фондового ринку України. Досліджено процеси випуску емісійних цінних паперів. Показано випуски акцій, які суттєво вплинули на загальну структуру зареєстрованих випусків акцій. Проаналізовано динаміку обсягу та кількості випусків облігацій. Проведено аналіз структури обсягів біржових контрактів з цінними паперами на організаторах торгівлі.

Ключові слова: фондовий ринок, фондова біржа, акції, облігації, динаміка.

Бойчева О. П., Самотоєнкова Е. В. Современное состояние фондового рынка Украины. В статье проведен анализ тенденций современного этапа развития фондового рынка Украины. Исследованы процессы выпуска эмиссионных ценных бумаг. Показано выпуски акции, которые существенно повлияли на общую структуру зарегистрированных выпусков акций. Проанализирована динамика объема и количества выпусков облигаций. Проведен анализ структуры объемов биржевых контрактов с ценными бумагами на организаторах торговли.

Ключевые слова: фондовый рынок, фондовая биржа, акции, облигации, динамика.

Boycheva O., Samotoenkova E. V. The current state of the stock market of Ukraine. The article analyzes the tendencies of the current stage of development of the stock market of Ukraine. The processes of issuance of issue securities are investigated. Shares are shown that significantly influenced the overall structure of registered shares. The dynamics of volume and number of bond issues is analyzed. The analysis of the structure of volumes of stock exchange contracts with securities at trade organizers was conducted.

Keywords: stock market, stock exchange, stocks, bonds, dynamics.

ПОСИЛАННЯ НА РЕСУРС

Бойчева, О. П. Сучасний стан фондового ринку України [Текст] / О. П. Бойчева, О. В. Самотоєнкова // Статистика – інструмент соціально-економічних досліджень : збірник наукових студентських праць. Випуск 4. Частина III – Одеса, ОНЕУ. – 2018. – С. 58 – 63.

Однією з головних проблем України є надзвичайно низький рівень

надходження інвестицій: як прямих (стратегічних або реальних), так і портфельних (фінансових), як внутрішніх, так і закордонних. Прямі інвестиції надходять в Україну дуже повільно, що пояснюється низькою ефективністю виробництва, труднощами зі збутом продукції через низьку платоспроможність населення та підприємств, а також високим рівнем податків. В цій ситуації саме фондовий ринок повинен стати тим джерелом, яке сприятиме виходу України з кризи та подальшому її розквіту.

Фондовий ринок – це частина фінансового ринку, головною метою якого є забезпечення кругообігу фінансових ресурсів в економіці через випуск цінних паперів, їх оборот на ринку і, відповідно, погашення цих паперів. Розвиток фондового ринку сприяє ефективному розвитку економіки країни, оскільки завдяки фондовому ринку можливе отримання додаткових фінансових ресурсів через такі інструменти як цінні папери. В Україні становлення фондового ринку почалося фактично у 1991 році з прийняттям Закону України "Про цінні папери і фондову біржу".

На сьогодні проведена значна кількість досліджень, присвячених проблемам розвитку фондового ринку України. Дослідженням стану фондового ринку та аналізом інвестиційних можливостей на фондовому ринку займалися вчені Алейнікова Н. М., Баула О. В., Никитюк Т. Л., Георгіаді Н. Г., Бець М. Т., Федорчак О. Є., Калач Г. М., Клименко К. В. та ін. Проте умови функціонування фондового ринку та економічна ситуація в країні постійно змінюється і тому потребує дослідження останніх тенденцій фондового ринку України.

Організацію українського ринку цінних паперів і створення необхідних умов для його функціонування прийняла на себе Українська фондова біржа (УБФ). Серед її акціонерів (всього їх близько 30) такі великі республіканські банки, як Укрфінбанк, Агпропромбанк, Укрсоцбанк, Ощадний банк України, регіональні банки в Одесі, Дніпропетровську, Харкові, Донецьку, Ужгороді [1].

Ринок цінних паперів можна структурувати за такими двома ознаками: стадіями та місцем торгівлі. За стадіями торгівлі виділяється первинний та вторинний ринок. Первинний ринок – це випуск цінних паперів в обіг, який здійснюється на основі оголошення про емісію. Торгівля ведеться між емітентами, з одного боку, та інвесторами і фінансовими посередниками – з іншого. Первинний ринок являє собою ринок, який складається в процесі випуску цінних паперів. Емітенти випускають цінні папери, а інвестори їх купують, тобто виникають первинні угоди купівлі-продажу. Первинні ринки цінних паперів існують як відносно нетривкі ринкові відносини з приводу конкретних цінних паперів, тобто вони є тимчасовими ринками.

Вторинний ринок характеризується операціями перепродажу цінних паперів, які здійснюються між окремими інвесторами, інвесторами і фінансовими посередниками та між фінансовими посередниками.

Подальший перехід випущених цінних паперів із власності одних інвесторів у власність інших інвесторів або із власності дилерів, що придбали цінні папери в процесі їх випуску, у власність інвесторів називають обігом цінних паперів. Взаємодію, яка виникає у процесі обігу цінних паперів, називають вторинним ринком.

За місцем торгівлі ринок цінних паперів поділяється на біржовий та позабіржовий. Біржовий включає угоди, що вкладаються на фондовій біржі, і охоплює, насамперед, вторинний ринок, хоча в окремих випадках і первинне розміщення цінних паперів може здійснюватись через фондову біржу. В останні десятиріччя значна частина операцій із цінними паперами, здійснюваних раніше на біржі, відбувається безпосередньо між банками, між банками і корпораціями, на позабіржовому ринку. Фондова біржа є особливим посередником на ринку цінних паперів, виступаючи центром торгівлі ними. Іншими словами, фондова біржа – це ринок, який регулярно функціонує і на якому здійснюється торгівля цінними паперами. При цьому саме оформлення і передача цінних паперів проводяться за її межами.

Цінні папери – це грошові документи, які засвідчують право власності або відношення позики власника документа відносно особи, яка випустила такий документ (емітенту). Цінні папери можуть існувати у формі окремих документів, тобто мати паперову форму та непаперову форму, тобто у формі запису на рахунках або у системі реєстру власників цінних паперів.

Існують такі види цінних паперів, випуск яких дозволено в Україні:

- акції;
- облігації внутрішньої позики;
- облігації підприємств;
- казначейські зобов'язання держави;
- депозитні та ощадні сертифікати;
- векселі;
- інвестиційні сертифікати;
- приватизаційні папери.

Акція – вид цінних паперів, що являє собою свідоцтво про власність на визначену частку статутного (складеного) капіталу акціонерного товариства і надає її власнику (акціонеру) певні права, зокрема: право на участь в управлінні товариством, право на частину прибутку товариства у випадку його розподілу (дивіденд), а у випадку ліквідації – на частину залишкової вартості підприємства [2].

Загальний обсяг випусків акцій зареєстрованих Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку у 2017 році становив 324,84 млрд. грн., що менше на 115,48 млрд. грн. порівняно з відповідним періодом 2016 року (209,36 млрд. грн.). При чому, у 2017 році було випущено 118 акцій, а в 2016 році – 128 акцій.

Динаміка кількості випусків та обсягу випуску акцій представлено в

таблиці 1 та на рисунках 1 і 2.

Таблиця 1.

Обсяг та кількість випуску акцій, зареєстрованих Комісією
у 2013-2017 роках, млн. грн.

Рік	Обсяг випуску акцій, млн. грн.	Кількість випусків, шт..	Δ, млн. грн.	Т пр, %
2013	64542,13	218	-	-
2014	145205,33	156	80663,2	225,0%
2015	128554,79	158	-16650,54	88,5%
2016	209361,94	128	80807,15	162,9%
2017	324844,24	118	115482,3	155,2%

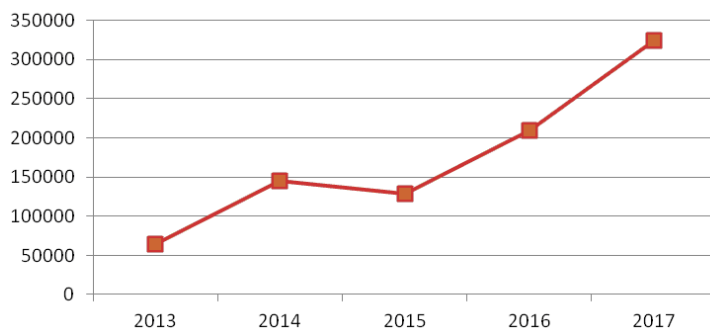

Рис. 1. Обсяг випуску акцій 2013-2017 рр., млн. грн.

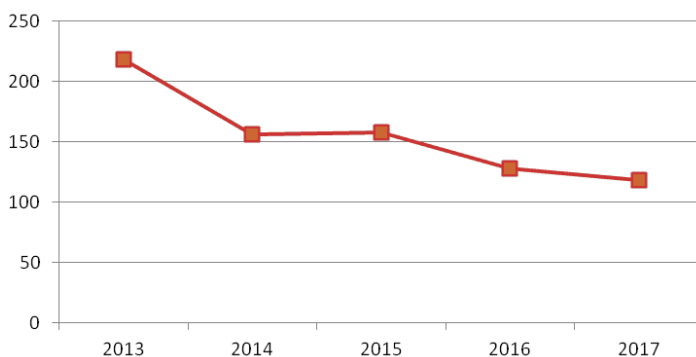

Рис. 2. Кількість випуску акцій 2013-2017 рр., шт.

У 2016 році порівняно з 2015 роком, обсяг випуску акцій збільшився на 80807,15 млн. грн. або на 62,9%, при чому було випущено на 30 акцій менше. Дивлячись на графіки обсягу та кількості випуску акцій, чітко бачимо, що кількість випуску акцій зменшується, а їх вартість

збільшується.

Значні за обсягом випуски акції, які суттєво вплинули на загальну структуру зареєстрованих випусків акцій протягом аналізованого періоду, зареєстровано наступними банківськими установами, з метою збільшення статутного капіталу, зокрема: ПАТ Комерційний банк «ПриватБанк», ПАТ «Державний експортно-імпорتنний банк України», ПАТ «УКРСОЦБАНК», ПАТ «ВТБ БАНК», ПАТ «Державний ощадний банк України», ПАТ «Альфа Банк», ПАТ «СБЕРБАНК», ПАТ «Акціонерний комерційний промислово-інвестиційний банк» та ПАТ «БМ Банк».

Облігація – емісійний цінний папір, що засвідчує внесення його власником грошових коштів і підтверджує зобов'язання відшкодувати йому номінальну вартість цього цінного паперу з виплатою певного доходу або передати йому майно, надати послуги [3].

В таблиці 2 наведено обсяг та кількість випусків облігацій в Україні у 2013-2017 роках.

Таблиця 2.

Обсяг та кількість випусків облігацій у 2013-2017 роках

Рік	Обсяг випуску облігацій підприємств, млн. грн.				Кількість випусків, шт.
	Підприємства (крім банків та страхових компаній)	Банки	Страхові компанії	Загальний обсяг зареєстрованих випусків	
2013	36722,2	8 040,00	0	44762,2	304
2014	29822,12	8 250,00	225	38297,12	263
2015	12 426,54	0	0	12 426,54	155
2016	6760,49	0	0	6760,49	118
2017	5 650,30	2 700,00	0	8 350,30	114

Згідно з табл. 2, можна сказати, що найбільша кількість облігацій випускається на підприємствах. Загальний обсяг випуску облігацій у 2017 році порівняно з 2013 роком зменшився на 36231,9 млн. грн., або на 19,1%. При чому, кількість випуску облігацій зменшився на 190 шт. Простежується не тільки спад у випуску облігацій, а також у вартості в середньому на 1 облігацію. У 2017 році порівняно з 2013 роком, вартість 1 облігації в середньому зменшилась в 2 рази.

Найбільший обсяг торгів за фінансовими інструментами на організаторах торгівлі протягом аналізованого періоду зафіксовано з:

- Державними облігаціями України, які становили у 2017 році 189,6 млрд. грн.;

- Облігаціями підприємств, які у 2017 році склали 6,1 млрд. грн. (таблиця 3).

Обсяг біржових контрактів з фінансовими інструментами на

організаторах торгівлі за період з 2013 року до 2017 року наведено в таблиці 3.

Загалом, у 2017 році у порівнянні з 2013 роком, обсяг біржових контрактів з фінансовими інструментами на організаторах торгівлі з державними облігаціями України зменшився на 53,9 %, з облігаціями підприємств – на 12,4%, з акціями – на 11,2%.

Український фондовий ринок сьогодні значно відстає у своєму розвитку від фондових ринків промислово розвинутих країн. Низький рівень розвитку даного ринку країни є індикатором низького рівня економічного розвитку держави в цілому.

Таблиця 3

Обсяг біржових контрактів з фінансовими інструментами на організаторах торгівлі, млн. грн..

Рік	Акції	Облігації підприємств	Державні облігації України	Інші види цінних паперів
2013	45322,66	49410,51	351328,71	28572,98
2014	26 597,10	33 804,38	553 291,34	15736,56
2015	5 810,88	13 604,11	253 319,74	18036,3
2016	2 179,96	9 433,74	211 257,15	14082,44
2017	5051,56	6120,09	189555,01	5075,84

Фондовому ринку України необхідна підтримка і ефективне регулювання. Розвинута система регулювання цього ринку підвищує ефективність інвестиційних процесів, сприяє процесу розвитку економіки. В умовах євроінтеграції та глобалізації роль фондової біржі буде зростати для економіки країни. Тому його розвиток є вкрай необхідним разом з побудовою ефективної системи регулювання фондового ринку України.

Таким чином доцільно зауважити, що проблеми розвитку фондового ринку України, переважна їх більшість, мають організаційний характер. Однією з найбільших проблем розвитку фондового ринку є недосконалість законодавства у сфері регулювання діяльності на ринку цінних паперів, через що спостерігаються численні порушення прав інвесторів.

Отже, створення ефективного правового механізму захисту прав інвесторів в контексті судової реформи є невід'ємною умовою подальшого розвитку фондового ринку.

ЛІТЕРАТУРА

1. Підгорний А. З. Статистика ринків: навчальний посібник / А. З. Підгорний, О. В. Самотоєнкова. – Одеса: АТЛАНТ, 2015. – 408 с.

2. [Електронний ресурс]: режим доступу: <https://uk.wikipedia.org>

3. [Електронний ресурс]: режим доступу: <http://sophus.at.ua/publ/2016>
4. Матеріали НБУ: публікації // [Електронний ресурс]: режим доступу: <http://www.bank.gov.ua>
5. [Електронний ресурс]: режим доступу : comments.ua/money/obem-torgov.html

ЗБІРНИК НАУКОВИХ СТУДЕНТСЬКИХ ПРАЦЬ

«СТАТИСТИКА – ІНСТРУМЕНТ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ»

ВИПУСК 4

Частина III

**Одеса
2018**